

การศึกษาการประเมินโครงการ “เราไม่ทิ้งกัน” มาตรการเยียวยา
5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
Project Assessment Studies "We Stand Together" Remedial Measures
5,000 Baht (3 months) In the Laksi Area Bangkok

¹อานนท์ณัฐ ศิริวงศ์, วิจิตรา ศรีสอน และ สุริยะ ประภาสธก

¹Anonnat Sirivong, Wijitta Srisorn and Suriya Prapysatok

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

College of Politics and Government Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

E-mail: s61463825039@ssru.ac.th

Received March 26, 2021; Revised April 5, 2021; Accepted May 5, 2021

บทคัดย่อ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 ซึ่งมีการแพร่ระบาดไปทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยนั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่รัฐต้องกำหนดมาตรการออกมาช่วยเหลือกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งก็คือโครงการ “เราไม่ทิ้งกัน” มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) แนวคิดหลักในการศึกษาคือเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชน และเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินโครงการ มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิจัย มีทั้งงานวิจัยเชิงปริมาณและงานวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาจากประชาชนในพื้นที่เขตหลักสี่กลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณของทาร์ยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ทั้งหมด 400 คน และจากกลุ่มตัวแทนอาชีพต่าง ๆ อีก 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบเปรียบเทียบด้วย t-test และการหา One – way ANOVA หรือ F-test

ผลการวิจัย พบว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการ ด้านบริบทเกิดปัญหาวิกฤตที่เกิดขึ้นส่งผลต่อชีวิตประจำวันคือรายได้ลดลง การประกอบอาชีพติดขัด ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่าความเข้าใจแนวคิด วิธีการและการปฏิบัติตามการรับสิทธิ์ ด้านผลกระทบพบว่าผลกระทบทางบวกเป็นการกระจายงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน ผลกระทบทางลบคือไม่มีข้อมูลฐานการประกอบอาชีพของประชากรที่ทันสมัยจึงทำให้ถูกตัดสิทธิ์ ด้านผลผลิตพบว่าจำนวนเงินที่ได้สามารถบริหารจัดการได้อย่างคุ้มค่าและเพียงพอต่อการยังชีพ ความพึงพอใจของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการคือ มาตรการนี้ควรขยายระยะเวลาออกไป ด้านผลลัพธ์พบว่าความสะดวกในการลงทะเบียน

สามารถลงทะเบียนทบทวนสิทธิได้เมื่อเกิดการลงทะเบียนผิดพลาด คุณภาพชีวิตของประชาชนพบว่าสามารถช่วยเหลือช่วงว่างงานได้

การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ไม่แตกต่างกัน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโครงการนั้นคือการปรับปรุงระบบการลงทะเบียนและเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ชัดเจนเนื่องจากเกิดปัญหาเรื่องฐานข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของผู้ลงทะเบียนซึ่งทำให้ไม่สามารถยืนยันตัวตนที่แท้จริงได้ การทบทวนสิทธิให้ผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิและประสงค์จะขอทบทวนสิทธิ สามารถดำเนินการทบทวนสิทธิได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ดำเนินการตรวจสอบและคัดกรองเสร็จสิ้นก่อนแต่อย่างใด

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ; โครงการเราไม่ทิ้งกัน; มาตรการเยียวยา

Abstract

The situation of the spread of COVID-19 Which has spread all over the world, including Thailand It is imperative that the state must take measures to help those affected. Which is a project "We do not leave each other" Remedy Measures 5,000 Baht (3 months). The main ideas in education were to study the level of opinion of the people and to compare the level of public opinion on the project implementation. Along with a study of recommendations for the implementation of the remedial measure project, 5,000 Baht (3 months). It was a research that combines both quantitative and qualitative research. A study of people in the Laksi area, a sample group from Taroya mane's calculation at 95% confidence level, total 400 people. And from a group of 17 other professional representatives. Analyze the data by percentage. Finding the mean, standard deviation and compare test using t – test and finding One – way ANOVA or F–test.

The results of the research were as follows: The level of public opinion on the project implementation. In the context, there was a crisis that occurred, affecting daily life, in terms of inputs, it was found that the concept, method and implementation of. On the impact side, it was found that the positive impact was to distribute the budget to help those in need. The negative impact is that there is no up-to-date population occupation database, thus it is disqualified. On the productivity side, it was found that the amount of money received was able to be managed

worthy and sufficient for sustenance. The satisfaction of the people participating in the project is This measure should be extended. On the results side, it was found that the ease of registration Able to register for eligibility review when registration error occurs. The quality of life of the people found that it can help during unemployment.

Comparing the opinion of the public found that. Personal factor of gender There were different opinions on the implementation of the remedial measure project of 5,000 baht (3 months) in the Lak Si area. Bangkok The difference was at the statistical significance level of 0.05, ie information perception. As for personal factors, age, marital status, occupation and average monthly income. There were no different opinions towards remedial measures project implementation of 5,000 baht (3 months).

The solution to the problems with this project is to improve the registration system and the conditions to be clear. Due to the problem of the registration occupation database which makes it impossible to verify the true identity. Review of rights to those who are not eligible and wish to request a review. Able to conduct a review of eligibility There is no need to wait for the inspection and screening to be completed.

Keywords: Project assessment; The project we do not leave each other; Remedial measures

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 ซึ่งมีการแพร่ระบาดไปทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยส่งผลกระทบในวงกว้างทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ตลอดจนการดำรงชีวิตของประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติซึ่งองค์การอนามัยโลกต้องประกาศให้การระบาดของโรคโควิด-19 เป็นการระบาดใหญ่และกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศให้โรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (สำนักนโยบายการคลัง, 2563ข) แถลงการณ์สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของศูนย์โควิดครั้งที่ 1 สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ยังคงอยู่ในระยะที่ 2 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระยะที่ 3 โดยยังไม่มีมาตรการปิดประเทศ แต่จะเข้มงวดกับผู้เข้าเมืองทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ แม้ภาครัฐจะยังไม่ประกาศเข้าสู่ระยะที่ 3 แต่มาดูแลรับมือการแพร่ระบาดในระยะที่ 3 กันก่อน ซึ่งพบว่า มีการกำหนดเอาไว้ 3 เป้าหมายด้วยกัน คือ (สำนักนโยบายการคลัง, 2563ก) เป้าหมายที่ 1 ลดการแพร่เชื้อ ชะลอการระบาดของโลก เป้าหมายที่ 2 คนไทยปลอดจากโรค ส่วนเป้าหมายที่ 3 ลดผลกระทบทางสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ทั้งนี้ ระหว่างชะลอเข้าสู่ระยะที่ 3 แต่วิกฤติเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องเร่งทำให้ประชาชนเห็นและเชื่อมั่นให้ได้ คือ ปัญหาโควิดมาเป็นอันดับ 1 อย่าง

แท้จริง เพื่อความร่วมมือร่วมใจอย่างพร้อมเพรียงกัน รัฐบาลจำเป็นต้องเร่งเยียวยาประชาชนด้วยมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยบรรเทาผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างเร่งด่วน มาตรการที่นำมาใช้เยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบรัฐบาลนำมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) จากการลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์ www.เราไม่ทิ้งกัน.com ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 โดยเปิดให้ประชาชนตามเงื่อนไขที่ได้รับผลกระทบเข้ามาลงทะเบียนเพื่อรับสิทธิ์เงินเดือนละ 5,000 บาท จำนวน 3 เดือน ซึ่งหลังจากที่มีการเปิดให้ลงทะเบียนรับเงินเยียวยา 5,000 บาท ผ่านทางเว็บไซต์เราไม่ทิ้งกัน

ซึ่งเมื่อการดำเนินโครงการได้เริ่มต้นไปนั้นเกิดปัญหาด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นระบบการคัดกรอง ข้อมูลมีความซับซ้อนในหลายด้าน เช่น เรื่องอาชีพ ซึ่งในบางอาชีพพิสูจน์และตรวจสอบได้ แต่ในบางอาชีพพิสูจน์ไม่ได้ และยังมีบางส่วนที่เป็น Negative List คือคนที่อยู่ในลิสต์เกษตรกร นักศึกษา และประกันสังคม คือข้อมูลที่ประชาชนระบุมา และข้อมูลฐาน Negative List ของภาครัฐ เมื่อตรวจสอบแล้วตกอยู่ในฐาน Negative List ก็ต้องไปตรวจสอบอีกที อาจจะมีการขอข้อมูลเพิ่มเติม และประชาชนก็สามารถยื่นอุทธรณ์ได้ โดยไม่มีปัญหาว่าจะถูกตัดสิทธิ์ถาวร เพราะจะมีรอบให้ยื่นอุทธรณ์อีกเรื่อย ๆ (สำนักนโยบายการคลัง, 2563) ปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาเลขบัตรประชาชน เช่น บัตรประชาชนเคยถูกแจ้งว่าหาย, ไม่ใช่ใบล่าสุด, มีการเปลี่ยนชื่อ-นามสกุล และสะกดไม่ถูก ซึ่งอาจจะทำให้ข้อมูลนั้นผิดพลาดได้ ซึ่งหลังจากได้ชี้แจงกับประชาชนไปบ้างแล้ว ข้อมูลผิดพลาดนี้ก็ลดลงค่อนข้างมาก โดยประชาชนควรตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียด ซึ่งประชาชนสามารถเข้าไปเปลี่ยนเลขบัญชีได้แต่ก็ต้องตามเงื่อนไขเดิมคือชื่อบัญชีนั้นต้องตรงกับชื่อผู้ลงทะเบียน และต้องผ่านบัญชีพร้อมเพย์ ที่ลงทะเบียนกับบัตรประชาชน

ดังนั้น การศึกษามาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ผ่านทางเว็บไซต์เราไม่ทิ้งกัน ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก โควิด-19 ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานครเนื่องจากมาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการให้ความช่วยเหลือกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการหยุดงาน เพื่อศึกษาการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา พร้อมกับศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเป็นปัญหาวิกฤติของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ความต้องการแก้ไขปัญหาของประชาชน ความเข้าใจภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นของประชาชน ซึ่งการประเมินโครงการนี้เป็นการประเมินเนื้อหาของโครงการซึ่งเป็นโครงการใหม่วัตถุประสงค์ของโครงการอาจจะไม่ชัดเจนมากนัก โครงการนี้มีความพร้อมเกี่ยวกับทรัพยากรมาน้อยเพียงใด โดยเฉพาะทรัพยากรที่เป็นตัวเงินงบประมาณที่จัดสรรสำหรับโครงการนี้ ความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทั้งนี้เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วประชาชนยอมรับโครงการนี้หรือไม่ และเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการมาน้อยเพียงใดทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษานำไปปรับปรุงระบบฐานข้อมูลและปรับปรุงระบบการให้บริการเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานะฉุกเฉินให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการ “เราไม่ทิ้งกัน” มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการประเมินโครงการ CIPP Model

การประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะทำให้ทราบว่าการปฏิบัติงานตามโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด มีการเบี่ยงเบนไปจากสิ่งที่คิดไว้หรือไม่ ถ้าเบี่ยงเบนจะได้หาวิธีปรับปรุงแก้ไขความคาดหวังกับการปฏิบัติงานจริงนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันให้ได้โดยเฉพาะในปัจจุบันการบริหารการพัฒนาประเทศมิได้ประเมินเฉพาะผลสำเร็จของโครงการจากผลผลิต (Output) ที่ได้จากการดำเนินโครงการเท่านั้น แต่ความสำเร็จของโครงการจะต้องพิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ด้วยซึ่งเราเรียกว่าการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Base Management) ดังนั้น การที่จะทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่าง ๆ ได้นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยกระบวนการติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ (ชนิศา จิระเดชประไพ, 2559)

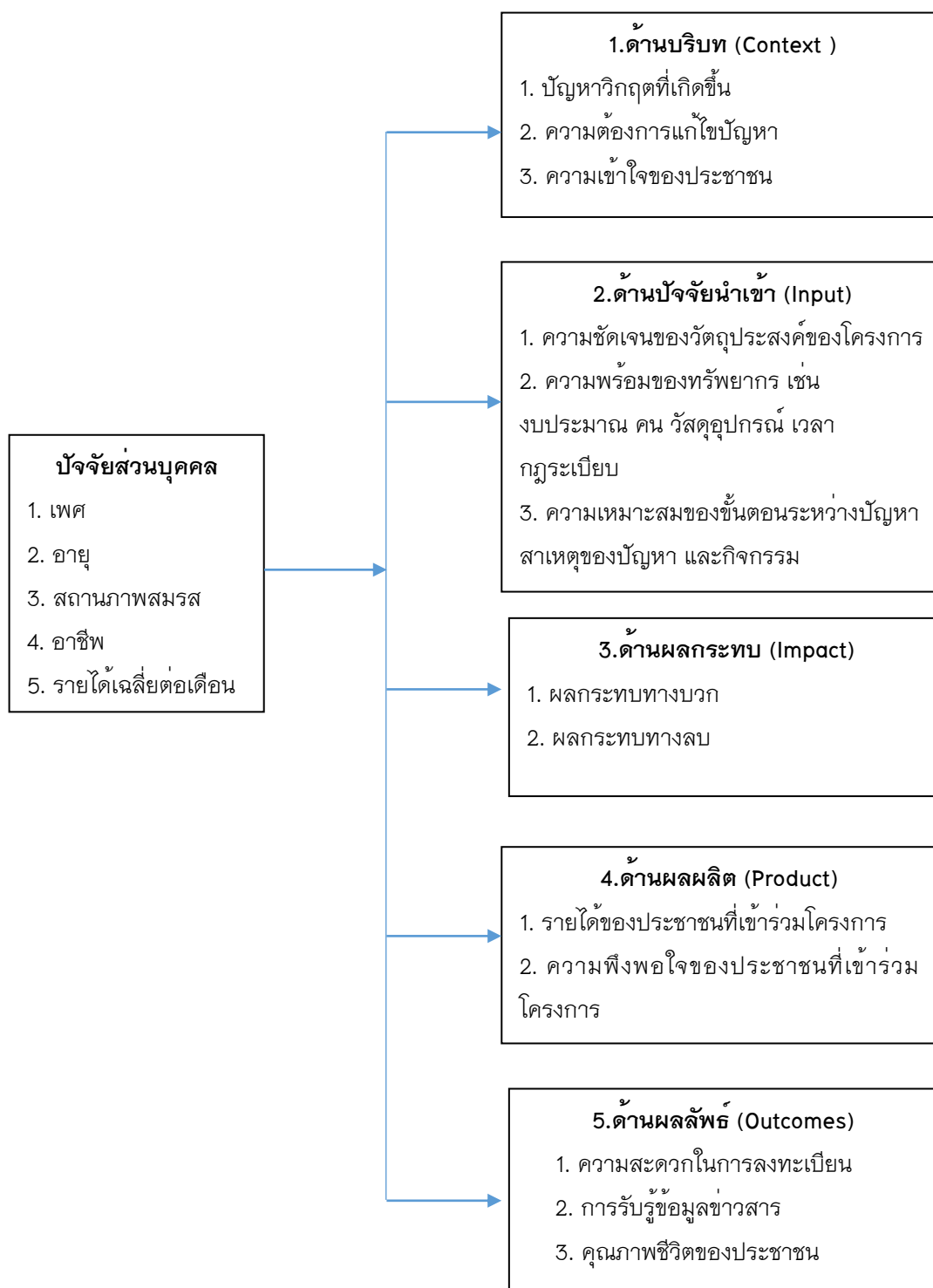
การประเมินผลโครงการ หมายถึง กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบว่านโยบาย แผนงาน โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด โดยมีมาตรฐานและเครื่องมือในการวัดที่แม่นยำและเชื่อถือได้ จุดมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการมักจะมีคำถามอยู่ตลอดเวลาว่าประเมินผล เพื่ออะไร หรือประเมินผลไปทำไม ปฏิบัติงานตามโครงการแล้วไม่มีการประเมินผลไม่ได้หรือ ตอบได้เลยว่าการบริหารแนวใหม่หรือการบริหารในระบบเปิด (Open System) นั้นถือว่าการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ซึ่งจุดมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการประกอบไปด้วยเพื่อสนับสนุนหรือยกเลิก เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามโครงการ เพื่อปรับปรุงงาน ถ้านำโครงการไปปฏิบัติแล้ว เพื่อศึกษาทางเลือก (Alternative) และเพื่อขยายผลในการนำโครงการไปปฏิบัติถ้าเราไม่มีการติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องจากอาจจะไม่ทราบถึงความสำเร็จของโครงการ แต่ถ้าประเมินผลโครงการเป็นระยะ สม่ำเสมอผลปรากฏว่าโครงการนั้นบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ก็ควรจะขยายผลโครงการนั้นต่อไป แต่การขยายผลนั้นมีได้หมายความว่าขยายไปได้ทุกพื้นที่ การขยายผลต้องคำนึงถึงมิติของประชากร เวลา สถานที่ สถานการณ์ต่าง ๆ เช่น โครงการปลูกพืชเมืองหนาวจะประสบความสำเร็จดีในพื้นที่ภาคเหนือ แต่ถ้าขยายผลไปยังภูมิภาคอื่นอาจจะไม่ได้ผลดีเสมอไป เพราะต้องคำนึงถึงลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิอากาศ เชื้อชาติ ค่านิยม ฯลฯ (Pressman & Wildavsky, 1973) ประเด็นการประเมินตามรูปแบบ CIPP Model สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) ได้กำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation: C) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P)

สรุปได้ว่าการประเมินผลโครงการได้ดี ซึ่งจะครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม ด้านบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนั้นยังสามารถวัดถึงความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐได้ซึ่งในทางปฏิบัตินักประเมินผลจะต้องนำเกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะและบริบทของโครงการด้วย

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยทำการประยุกต์การประเมินโครงการมาจากแนวคิด การประเมินตามรูปแบบ CIPP Model สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) โดยจำแนกตัวชี้วัดตามลักษณะของสิ่งที่จะประเมินในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Product) ด้านผลลัพธ์ (Outcomes) และด้านผลกระทบ (Impact) ซึ่งสามารถนำเสนอได้ดังกรอบแนวคิด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

พื้นที่ ประชากรที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 104,701 คน (อายุระหว่าง 18-60 ปี ข้อมูลสถิติจำนวนประชากรและพื้นที่รายเขตของ

กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2562) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มาจากการหากลุ่มตัวอย่างของทนาย
ยามาเน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ทั้งหมด 400 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ สำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพนั้น
ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกตามสภาพภาพของการประกอบอาชีพเป็นหลัก
โดยเลือกมาจากอาชีพละ 1 คน และเลือกจากสภาพพื้นที่ความแตกต่างของพื้นที่เขตหลักสี่ ทั้งสองแขวงที่
อาศัยอยู่ที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่เลือกได้ทั้งหมดประมาณ 17 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. เครื่องที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้กำหนดใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นเครื่องมือ
ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในภาคสนาม โดยแบบสอบถามนั้น ประกอบด้วย 3 ส่วน แบบสอบถาม
มีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ
อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะเป็นแบบการตรวจสอบรายการ (Check
List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การรับสิทธิมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด และระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มี
ต่อการดำเนินโครงการ "เราไม่ทิ้งกัน" มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) เป็นแบบสอบถามวัด
ระดับความเป็นจริงประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2. เครื่องที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษาหลักการทฤษฎี เกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศ และเอกสาร
ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวคิดและแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. สร้างเครื่องมือ โดยการศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วกำหนดประเด็น และ
ขอบเขตคำถามด้วยการจัดหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพิจารณาแบบ
สัมภาษณ์เบื้องต้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือทำการ
ทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถาม ในแต่ละข้อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ความเที่ยงตรงเชิง
เนื้อหา (Content Validity) ครอบคลุมเนื้อหา ความถูกต้องของการใช้ภาษา และสอดคล้องกับการวิจัย
จากผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวล วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในแต่ละส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะเป็นแบบการตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม การรับสิทธิมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ และหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D (Standard Deviation) ใช้วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการ "เราไม่ทิ้งกัน" มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) เป็นแบบสอบถามวัดระดับความเป็นจริงประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยสรุปและพรรณนาโวหาร

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์สมมติฐานการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่า t-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ ซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ใช้ One - way ANOVA หรือ F-test สำหรับตัวแปรที่แบ่งกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่ม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตลอดเวลาขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งได้ข้อมูลครบตามที่ต้องการแล้วจึงทำการวิเคราะห์สรุปอีกครั้งโดยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความ (Interpretation) เพื่อนำเสนอในลักษณะการบรรยายเชิงพรรณนาโดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกโดยวัตถุประสงค์ จะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. จากผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการ "เราไม่ทิ้งกัน" มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านบริบทเกิดปัญหาวิกฤตที่เกิดขึ้นส่งผลต่อชีวิตประจำวัน คือ รายได้ลดลง การประกอบอาชีพติดขัด ปัญหาความเครียด วิดก กลัว กังวลในสถานการณ์ มีลูกค่าน้อยลง ปัญหาเรียนรู้การป้องกันตนเอง และปลอดภัยจากโรค ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่า ความเข้าใจแนวคิด วิธีการ และการปฏิบัติตามการรับสิทธิมาตรการเยียวยา 5,000 บาท คือ รู้จักช่องทางการลงทะเบียน www.เราไม่ทิ้งกัน.com มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการลงทะเบียน การเตรียมหลักฐานต่าง ๆ ในการลงทะเบียนเพื่อขอรับสิทธิ ด้านผลกระทบพบว่า ผลกระทบทางบวกเป็นการกระจายงบประมาณ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน และให้ดำรงชีพอยู่ได้ในภาวะวิกฤตตามลำดับ และผลกระทบทางลบคือ ไม่มีข้อมูลฐานการประกอบอาชีพของประชากรที่ทันสมัย จึงทำให้ถูกตัดสิทธิ์ ด้านผลผลิตพบว่าจำนวนเงินที่ได้สามารถบริหารจัดการได้อย่างคุ้มค่าและเพียงพอต่อการยังชีพ และจำนวนเงินสามารถบรรเทาการขาดรายได้ ความพึงพอใจของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการคือ มาตรการนี้ควรขยายระยะเวลาออกไป มาตรการนี้บรรเทาความ

เดือดร้อนในเบื้องต้นได้ ด้านผลลัพธ์พบว่า ความสะดวกในการลงทะเบียน สามารถลงทะเบียนทบทวนสิทธิได้เมื่อเกิดการลงทะเบียนผิดพลาด ระยะเวลาการโอนเงินเข้าบัญชีล่าช้า ระยะเวลาการตรวจสอบล่าช้า คุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการพบว่าสามารถช่วยเหลือช่วงว่างงานได้ สามารถนำเงินมาหมุนเวียนเป็นรายจ่ายในชีวิตประจำวันได้ สามารถชดเชยรายได้จากการหยุดงานได้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโครงการนี้นั้น เนื่องจากเป็นโครงการใหม่ที่ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนทำให้เกิดปัญหาหลายด้าน ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีแนวทางที่ได้จากการศึกษาได้แก่ การปรับปรุงระบบการลงทะเบียนและเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ชัดเจนเนื่องจากเกิดปัญหาเรื่องฐานข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของผู้ลงทะเบียน การทบทวนสิทธิ ให้แก่ผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิและประสงค์จะขอทบทวนสิทธิ และกระบวนการหลังยื่นทบทวนสิทธิ ควรกำหนดแนวทางในการทบทวนสิทธิและแนวทางในการประสงค์จะขอทบทวนสิทธิ สามารถยื่นขอทบทวนสิทธิได้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิเข้าสู่กระบวนการพิจารณาการจัดสรรเงินเยียวยาใหม่อีกครั้งหนึ่งและควรทบทวนเรื่องของจำนวนเงินในการบริหารจัดการหากมองในด้านของการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ กำหนดมาตรการอื่นที่ไม่ใช่การแจกเงิน เพื่อให้ทุกกลุ่มอาชีพได้รับการช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกัน เช่น การจ้างงาน การส่งเสริมอาชีพ การทำงานออนไลน์ การทำงานที่บ้าน เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการประเมินโครงการ “เราไม่ทิ้งกัน” มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษานำมาอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. จากผลการศึกษาพบว่าระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการ “เราไม่ทิ้งกัน” มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านบริบทเกิดปัญหาวิกฤตที่เกิดขึ้นส่งผลต่อชีวิตประจำวัน คือ รายได้ลดลง การประกอบอาชีพติดขัด ปัญหาความเครียด วิตกกังวล กังวลในสถานการณ์ มีลูกค่าน้อยลง ปัญหาเรียนรู้การป้องกันตนเอง และปลอดภัยจากโรค ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่า ความเข้าใจแนวคิด วิธีการ และการปฏิบัติตามการรับสิทธิมาตรการเยียวยา 5,000 บาท คือ รู้จักช่องทางการลงทะเบียน www.เราไม่ทิ้งกัน.com มีความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการลงทะเบียน การเตรียมหลักฐานต่าง ๆ ในการลงทะเบียนเพื่อขอรับสิทธิ ด้านผลกระทบพบว่า ผลกระทบทางบวกเป็นการกระจายงบประมาณ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน และ

ให้ดำรงชีพอยู่ได้ในภาวะวิกฤตตามลำดับ และผลกระทบทางลบคือ ไม่มีข้อมูลฐานการประกอบอาชีพของประชากรที่ทันสมัย จึงทำให้ถูกตัดสินสิทธิ์ ด้านผลผลิตพบว่าจำนวนเงินที่ได้สามารถบริหารจัดการได้อย่างคุ้มค่าและเพียงพอต่อการยังชีพ และจำนวนเงินสามารถบรรเทาการขาดรายได้ ความพึงพอใจของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการคือ มาตรการนี้ควรขยายระยะเวลาออกไป มาตรการนี้บรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้นได้ ด้านผลลัพธ์พบว่า ความสะดวกในการลงทะเบียน สามารถลงทะเบียนทบทวนสิทธิ์ได้เมื่อเกิดการลงทะเบียนผิดพลาด ระยะเวลาการโอนเงินเข้าบัญชีล่าช้า ระยะเวลาการตรวจสอบล่าช้า คุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการพบว่าสามารถช่วยเหลือช่วงว่างงานได้ สามารถนำเงินมาหมุนเวียนเป็นรายจ่ายในชีวิตประจำวันได้ สามารถชดเชยรายได้จากการหยุดงานได้ ดังนั้นวิจัยที่พบว่าในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ออกมานั้นรัฐต้องคำนึงถึงความจำเป็น การสนองต่อความต้องการของประชาชน (วชิรวัชร งามละม่อม, 2560) การบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนให้ตรงประเด็นมากที่สุด พร้อมกับการดำเนินนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ ด้วยการนำระบบเทคโนโลยี สื่ออุปกรณ์ผ่านที่ทันสมัยเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐที่สะดวกและรวดเร็วให้มากที่สุด (วุฒิชัย แก้วบุญมา, 2561)

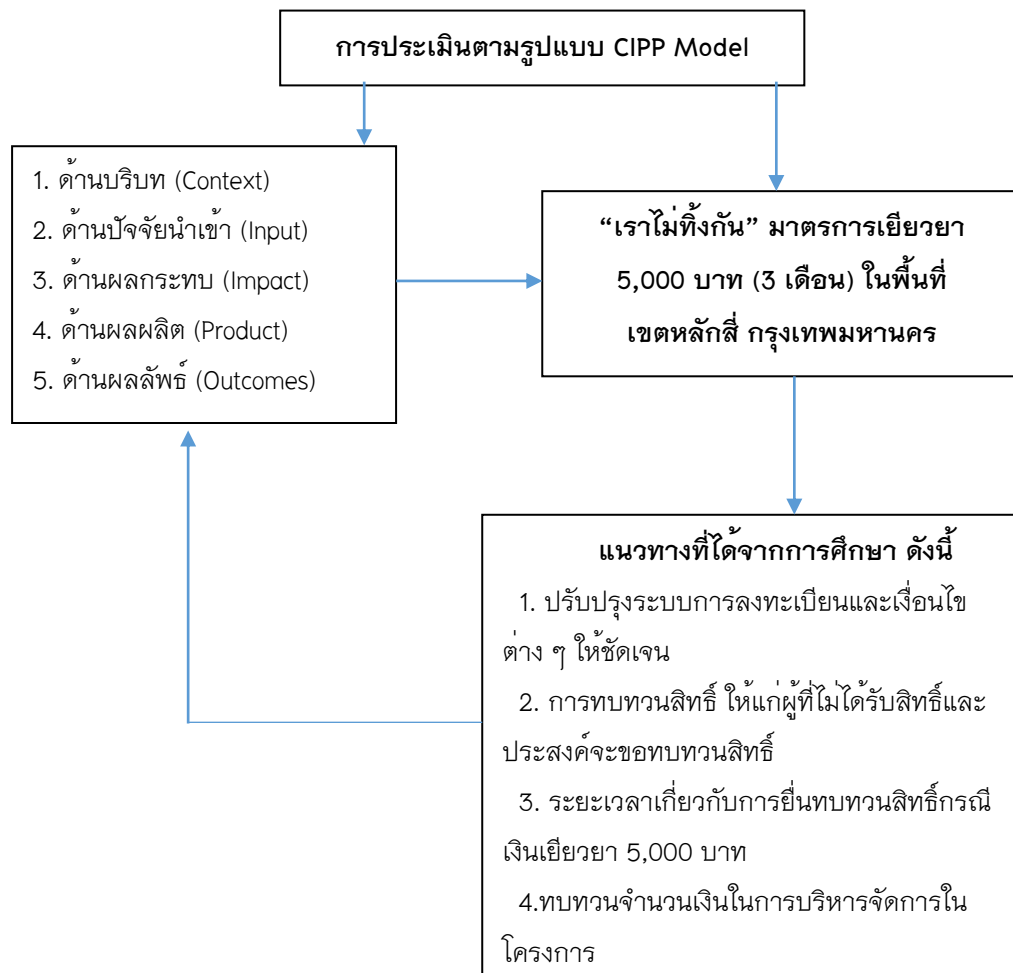
วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นวิจัยที่พบว่าปัจจัยของการสื่อสารข้อมูลข่าวสารและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทำให้เกิดความสับสนและบางครั้งข้อมูลมาจากหลายแหล่งที่มาจึงทำให้เกิดการต่อต้านและการถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ (สิริกมล นาเมืองรักษ์, 2556)

วัตถุประสงค์ที่ 3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโครงการนี้นั้น เนื่องจากเป็นโครงการใหม่ที่ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนทำให้เกิดปัญหาหลายด้าน ข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินโครงการมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีแนวทางที่ได้จากการศึกษาได้แก่ การปรับปรุงระบบการลงทะเบียนและเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ชัดเจนเนื่องจากเกิดปัญหาเรื่องฐานข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของผู้ลงทะเบียน การทบทวนสิทธิ์ ให้แก่ผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิ์และประสงค์จะขอทบทวนสิทธิ์ และกระบวนการหลังยื่นทบทวนสิทธิ์ ควรกำหนดแนวทางในการทบทวนสิทธิ์และแนวทางในการประสงค์จะขอทบทวนสิทธิ์ สามารถยื่นขอทบทวนสิทธิ์ได้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิ์เข้าสู่กระบวนการพิจารณาการจัดสรรเงินเยียวยาใหม่อีกครั้งหนึ่ง และควรทบทวนเรื่องของจำนวนเงินในการบริหารจัดการหากมองในด้านของการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ กำหนดมาตรการอื่นที่ไม่ใช่การแจกเงิน เพื่อให้ทุกกลุ่มอาชีพได้รับการช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกัน เช่น การจ้างงาน การส่งเสริมอาชีพ การทำงานออนไลน์ การทำงานที่บ้าน เป็นต้น ดังนั้นวิจัยที่พบว่าการดำเนินนโยบาย

ต่าง ๆ นั้นควรมีความชัดเจนในการกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ออกมาอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการประชาคมร่วมกับประชาชนในพื้นที่ (วินัย นามราช, 2561) ควรมีกรอบเวลาที่แน่นอนในการยืดหยุ่นผ่อนผัน การประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าชายเลน และภาครัฐควรมีมาตรการรองรับด้านการจัดหาอาชีพอื่นที่ไม่กระทบกับป่าชายเลน และไม่กระทบกับความเป็นอยู่ของประชาชน (ศักดิ์สุตา จิระคุปโชค, 2560)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยการประเมินโครงการ “เราไม่ทิ้งกัน” มาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน) ในพื้นที่เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานครซึ่งพบแนวทางการโครงการที่เหมาะสม ดังแผนภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สรุปองค์ความรู้ใหม่

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความในการศึกษาการประเมินตามรูปแบบของ CIPP Model นั้น ต้องคำนึงถึงบริบทสำคัญคือปัจจัยนำเข้าในด้านบริบท มีปัจจัยสำคัญอย่างไรบ้างไม่ว่าจะเป็นความเข้าใจแนวคิด วิธีการ และการปฏิบัติตาม การรับสิทธิ์มาตรการเยียวยา 5,000 บาท มีความพร้อมในการ

ให้บริการหรือการให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เมื่อดำเนินโครงการไปแล้วว่าเกิดผลกระทบอย่างไรบ้าง และกระทบกับใครบ้าง เพื่อให้ผลผลิตที่เกิดจากการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเกิดผลสำเร็จมากที่สุดและเกิดผลกระทบทางบวกกับประชาชนให้มากที่สุดโดยการกระจายงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน และผลกระทบทางลบคือไม่มีข้อมูลฐานการประกอบอาชีพของประชากรที่ทันสมัยจึงทำให้ถูกตัดสิทธิ์ ด้านผลผลิตพบว่าจำนวนเงินที่ได้สามารถบริหารจัดการได้อย่างคุ้มค่า และเพียงพอต่อการยังชีพ ความพึงพอใจของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการคือ มาตรการนี้ควรขยายระยะเวลาออกไปอีก ด้านผลลัพธ์พบว่าความสะดวกในการลงทะเบียน สามารถลงทะเบียนทบทวนสิทธิ์ได้เมื่อเกิดการลงทะเบียนผิดพลาด สามารถช่วยเหลือช่วงว่างงานได้ นำเงินมาหมุนเวียนเป็นรายจ่ายในชีวิตประจำวันได้ สามารถชดเชยรายได้จากการหยุดงานได้พร้อมกับเมื่อทำการประเมินแล้วต้องศึกษาแนวทางการให้ความช่วยเหลือในระยะยาวอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. พบว่าเกิดปัญหาวิกฤตที่เกิดขึ้นส่งผลต่อชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นรายได้ลดลง การประกอบอาชีพติดขัด ปัญหาความเครียด วิตกกังวล กังวลในสถานการณ์ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดมาตรการการช่วยเหลือเพื่อสร้างอาชีพเสริม หรือการให้ความช่วยเหลือในช่วงวิกฤติเพื่อให้ประชาชน สามารถมีอาชีพทำงานในชุมชน เป็นกิจกรรมหรือโครงการทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นให้สามารถระดับประคองช่วยเหลือตัวเองได้ภายใน 3 – 6 เดือน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2. นั้นเกิดความแตกต่างในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ และมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับชีวิตประจำวันของประชาชน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3. เนื่องจากเป็นโครงการใหม่ที่ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนทำให้เกิดปัญหาหลายด้าน การปรับปรุงระบบการลงทะเบียนและเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ชัดเจนเนื่องจากเกิดปัญหาเรื่องฐานข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของผู้ลงทะเบียน การทบทวนสิทธิ์ ให้แก่ผู้ที่ไม่ได้รับสิทธิ์และประสงค์จะขอทบทวนสิทธิ์ กำหนดมาตรการอื่นที่ไม่ใช่การแจกเงิน เพื่อให้ทุกกลุ่มอาชีพได้รับการช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกัน เช่น การจ้างงาน การส่งเสริมอาชีพ การทำงานออนไลน์ การทำงานที่บ้าน เป็นต้น

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีพัฒนาโครงสร้างทางสังคมอันเป็นพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นการกระจายอำนาจ สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและท้องถิ่น สร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน เช่น วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ เครือข่ายโอท็อป หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม ให้มีเครือข่ายที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือการกำหนดนโยบายหรือโครงการต่างๆ เพื่อให้การช่วยเหลือประชาชนในช่วงวิกฤตและเป็นการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปนั้น ควรทำการศึกษาผลของการนำงบประมาณที่ได้รับจากโครงการไปใช้ประโยชน์ พร้อมกับศึกษากระบวนการบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม และศึกษาผลกระทบจากปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในสถานการณ์วิกฤติ เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนิศา จิระเดชประไพ. (2559). การประเมินโครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2560). การประเมินนโยบายช่วยเหลือชาวนาของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ตามโครงการจ่ายเงินช่วยเหลือชาวไร่ละ 1,000 บาท ในจังหวัดสุรินทร์(วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วุฒิชัย แก้วบุญมา. (2561). การประเมินนโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- วินัย นามราช. (2561). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการมาตรฐานงานพิสูจน์หลักฐานของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 4(วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ศักดิ์สุตา จิระศุโขโชค. (2560). การประเมินผลนโยบายภาครัฐด้านทรัพยากรป่าชายเลนในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, 9(2), 301-329.
- สำนักนโยบายการคลัง. (2563ก). รายงานสถานการณ์การด้านการคลัง ปีงบประมาณ 2564 ฉบับที่ 2 พฤศจิกายน 2563. สำนักงานนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง.
- สำนักนโยบายการคลัง. (2563ข). แถลงข่าวมาตรการเยียวยา 5,000 บาท (3 เดือน). ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 27/2563. กระทรวงการคลัง.
- สิริกมล นาเมืองรักษ์. (2556). ประสิทธิภาพโครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาชุมชนในเขตปทุม กรุงเทพมหานคร(วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

Pressman, J. L., & Wildavsky, A. (1973). *Implementation*. (2nd ed). California: University of California.

Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation Theory, Models and Applications*. John Wiley and Son, Inc.